

Освітні галузі	Типи цифрових ресурсів					
	Мультимедіа презентації	Анімаційні фільми/ролики	Веб-квести	Вебсервіси	Програми тести	Навчальні програми
Мовно-літературна	+	+	+	+	+	+
Математична	+		+	+	+	+
Природнича	+	+	+	+	+	+
Мистецька	+	+		+		+
Технологічна	+	+		+	+	+
Соціальна і здоров'язбережна	+	+		+		
Фізкультурна	+	+		+	+	
Громадянська та історична	+	+	+	+	+	

Для характеристики опрацьованих даних діагностичного блоку дослідження щодо визначення якісних змін рівня навчальних досягнень учнів початкових класів майбутні вчителі початкових класів розглядали такі основні показники: поліпшення сприйняття дітьми навчальної інформації; залучення кожного учня до освітнього процесу (завдяки створення психологічної сприятливої атмосфери); позитивна динаміка психічних процесів; можливість своєчасного аналізу та перевірки здобутих навичок та знань; інтеграція різних форм роботи; формування дослідницьких вмінь, творчих здібностей; розвиток компетентного учня.

Після завершення роботи банк аналізованих цифрових ресурсів планується розмістити у відкритому доступі для всіх здобувачів вищої освіти спеціальності «Початкова освіта».

Література

1. Биков В., Литвинова С., Мельник О. Ефективність навчання з використанням електронних освітніх ігрових ресурсів у початковій школі. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. Том 62. №6. С.34-46. URL: https://www.researchgate.net/publication/331467542_EFEKTIVNIST_NAVCANNA_Z_VIKORISTANNAM_ELEKTRONNIH_OSVITNIH_LI(дата звернення: 11.11.2021).
2. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання : навчальний посібник / [А. В. Гета, В. М. Заїка, В. В. Коваленко та ін.] ; за заг. ред. Ю. Г. Носенко. Полтава : ПУЕТ, 2018. С. 128-151.
3. Тимофєєва І. Ефективність використання відеоматеріалів та цифрових технологій на курсі з природничої освітньої галузі. *Компетентісно орієнтоване навчання: виклики та перспективи : зб. тез III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференція*. Київ : Педагогічна думка, 2021. С. 219–221.
4. Prensky M. Digital game-based learning. New York : McGraw-Hill, 2001. 442 p.

УДК 372.881.111.1

Хаджинова І. В.

асистентка кафедри педагогіки та освіти

ВИКОРИСТАННЯ АНГЛОМОВНИХ ДИТЯЧИХ КАЗОК НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

На сучасному етапі розвитку вітчизняної освіти значну увагу приділяють вивченню іноземних мов, особливо у початковій школі. У концепції Нової української школи (2016)

[1] визначено, що випускник закладу загальної середньої освіти повинен вільно володіти іноземною мовою, а завдання школи – сформувати його іншомовну комунікативну компетентність. Вивчення іноземної мови відкриває перед учнями абсолютно нову картину світу, і для того, щоб ця інтеграція здійснювалася легко, успішно і природно, навчання іноземної мови слід будувати, приділяючи увагу психологічним особливостям сприйняття, уваги, пам'яті, уяви та мислення дитини. Тому використання казок – ефективний спосіб, який дозволяє пояснити молодшому школяру практично будь-який матеріал швидко і легко. Казка – найбільш зручна і підходяща форма навчання іноземної мови, яка формує в душі кожної дитини поняття про моральні та етичні цінності, розвиває вміння взаємодіяти з оточуючими, виховує гармонійну особистість дитини, що дозволяє розширити пізнавальну і вольову сферу молодшого школяра, сформувати мотивацію до вивчення іноземної мови.

Дослідниця О. Чорна акцентує увагу на тому, що казка є змістовною основою навчання, засобом формування позитивної мотивації до навчання. Дитина молодшого шкільного віку, слухаючи казку, співчуває її персонажам, переживає. Самостійна творча діяльність дітей розвиває фантазію, уяву та здатність до співпереживання. Вчитель може не лише спиратися на досвід дітей, але й брати до уваги їхню фантазію. Казка є поетичним вимислом, хоча її зв'язок із дійсністю незаперечний, що визначає характер її сюжету, образів, деталей оповідання, змісту, а також мову казки [4].

К. Стрельченко, аналізуючи особливості використання народних казок у процесі навчання англійської мови, визначає такі важливі особливості казки, як те, що народні казки спочатку існували й передавалися усно, вони мають багато характеристик, що роблять їх легшими для розуміння, ніж інші типи літературних творів. Ці характеристики включають хронологічну послідовність подій, повтори, передбачуваність, відносно просту граматику, багату загальноповсякденну лексику, конкретні ідеї, ілюстрації, які вводять у контекст, та унікальні відносини між читачем й оповідачем (автором). Багато казок мають ритмічні якості, які можна використати при опрацюванні наголосу, ритму та інтонації при навчанні вимови [2].

Народні казки пов'язані не тільки з національною літературою, але й із соціологією, релігією, історією, антропологією та є дієвим засобом виховання особистості. Їх потенціал сприяє засвоєнню учнями загальнолюдських моральних цінностей, виробленню прагнення до самовдосконалення, виховування в собі позитивних рис, притаманних казковим героям, а також несприйняття зла і бажання протистояти несправедливості.

Під час відбору казкового твору слід враховувати психологічні і вікові особливості школярів, а також необхідно дотримуватися таких основних критеріїв:

- автентичність казкового твору;
- насиченість соціокультурною інформацією;
- доступність лексичного і граматичного матеріалу;
- здатність сюжету чи персонажа привернути увагу дітей від самого початку і залучити їх до процесу слухання/читання/обговорення;
- розмір казки (вона має бути невеликою);
- відсутність великих описових контекстів;
- відповідність мовного матеріалу казки навчальній програмі;
- відповідність казкового твору основним загально дидактичним і методичним принципам навчання іноземної мови.

Завдання та роль казок можна розглядати через призму трьох ключових аспектів:

1) психологічного – коли для школярів необхідно створити таку атмосферу, за якої вони будуть почуватися комфортно, будуть налаштовані на навчальний процес. Саме таку атмосферу можна створити за допомогою казки, як автентичного літературного твору.

Казка знайома усім ще з дитинства, а тому асоціюватиметься із чимось приємним і знайомим;

2) емотивно-експресивного аспекту, який впливає із попереднього пункту, тобто коли вчитель створив комфортну робочу атмосферу і учні можуть вільно висловити свою думку, прочитувати улюблену казку, навести приклад із життя засобами іноземної мови;

3) пізнавально-наукового аспекту, що сприяє бажанню вивчити щось нове, побудувати адекватну картину світу, порівнюючи культури різних країн та проводячи лінгвокультурні паралелі.

Казковий світ є вдалим методом проникнення до суті речей, реальних явищ, що й дає можливість за допомогою наочності пояснити матеріал учням. Казкові діалоги сприяють методичній повторюваності вивченого матеріалу, яку можливо досягти за допомогою сюжетної побудови казки. Типові ситуації спілкування та їх відтворення (“The meeting”, “In the forest”, “Friendship”, etc.) стимулюють мовну і мовленнєву діяльність школярів, забезпечуючи при цьому комунікативну активність у майбутньому. Казки є вдалим дидактичним матеріалом, оскільки: 1) вони – автентичні; 2) казки є інформативно насиченими та ставлять цілком логічні запитання, одразу пояснюючи їх; 3) у казкових текстах мовні засоби превалюють; 4) вони мають емотивний вплив на школярів.

Для вчителя важливим є планування уроку так, аби протягом уроку увага дітей була сконцентрована на ході уроку. Казка може бути ключовим моментом при втіленні даного завдання. Казка сприяє розвитку пам'яті у дітей, формуванню їх уваги, вмінню концентруватися на головному та виокремлювати одне явище з-поміж інших, її жанрові особливості вчать порівнювати, класифікувати тощо. Подача дидактичного матеріалу через казку може стимулювати розвиток уяви і творчих здібностей, що і буде сприяти появі позитивної мотивації до вивчення не лише іноземної мови, а й інших наук [22, с. 18].

За допомогою казки можна розвивати навички аудіювання, читання, письма та говоріння. Учні зможуть запам'ятовувати більшу кількість нових слів, що і стане ключовим моментом при активній взаємодії учнів і вчителя. Дидактично-пізнавальна казка забезпечує ряд завдань:

1) стимулює інтерес та мотивацію до навчання;

2) експлікує новий матеріал і, за допомогою повторюваності казкових явищ, забезпечує повтор вивченої теми;

3) розвиває комунікативні навички, вчить взаємодіяти з іншими учасниками процесу спілкування;

4) сприяє саморозвиткові учнів.

Вчені практики у своїх роботах зазначають, що варто будувати свій урок так, аби усі дидактичні вправи для вивчення чи повторення матеріалу були мовно спрямованими. Для вирішення такого завдання структуру уроку можна побудувати за такими етапами:

1) підготовчий етап, який буде містити лінгвокультурознавчі коментарі з поясненням нових явищ. Наприклад, перед тим як почати читати казку чи уривок з неї, варто виділити слова, що можуть стати лінгвістичним бар'єром, познайомитися з творчістю автора, провести паралель між культурними особливостями двох народів (українців та англійців);

2) безпосередньо процес читання казки;

3) формулювання та постановка запитань з метою перевірки розуміння прочитаної казки;

4) активізація мовного матеріалу у діалогічному чи монологічному мовленні;

5) виокремлення основних епізодів казки;

6) переказ основних моментів казки, характеристика головних персонажів;

7) рольова гра, у якій вчитель має розподілити ролі казкових героїв між учнями, драматизація найсуттєвіших сцен казки;

8) письмовий переказ казки, написання диктанту з використанням нової лексики.

При роботі з казкою на уроці англійської мови у початковій школі вчитель може користуватися такими видами вправ:

- Рецептивні вправи (вибір з ряду малюнків тих, що відповідають змісту казки; розміщення малюнків у послідовності, що відповідає розгортанню сюжету; відмічання переміщення персонажів казки на карті)
- Рецептивно-репродуктивні вправи (аудіювання або читання початку казки, передбачення її завершення та порівняння передбачень із оригінальним завершенням; написання продовження до прочитаної казки; складання плану казки; виділення в казці структурнозмістових блоків, що повторюються; розміщення основних подій в хронологічній послідовності; переказ від імені одного з персонажів; розігрування діалогів між казковими персонажами; порівняння англійських народних казок з українськими та з народними казками інших національностей).
- Продуктивні вправи (розповідь українських та інших національних казок англійською мовою; написання власних казок на задану тематику [2, с. 66].

Отже, використання казки як дидактичного матеріалу на уроках англійської мови у початковій школі урізноманітнює процес навчання, викликає позитивні емоції в учнів, допомагає краще засвоювати новий граматичний матеріал. Казки мають бути оригінальними, доступними в інформативному та мовному аспектах, емоційними та актуальними.

Література

1. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Київ: Міністерство освіти і науки України, 2016. 40 с.
2. Стрельченко К. Використання народних казок у процесі навчання англійської мови. Іноземні мови. № 3. 2012. С.65-68.
3. Хаджинова І.В. Особливості викладання англійської мови у початкових класах в контексті сучасних освітніх орієнтирів. Актуальні проблеми науки та освіти: Збірник матеріалів XXI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. К.В. Балабанова. Маріуполь: МДУ, 2019. 262 с. С.235-236.
4. Чорна О. Роль та методичні прийоми роботи з казкою на уроках англійської мови як засіб формування позитивної мотивації навчання. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі. № 65. Т.1.2019.С.136-139.
5. Ntreba M., Khadzhinova I. Organization of extracurricular work in English language learning in primary school. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 33. Том 2. 342 с. С. 260-265.

УДК 372.881

Цибулько О.С.,

докторка педагогічних наук, професорка кафедри педагогіки та освіти

**ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У
НАВЧАННІ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ (НА ОСНОВІ ТЕСТОВИХ МАТЕРІАЛІВ)**